

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

07.02.2024 № 70/5-р/к

Справа № 5/03-72-22

м. Харків

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

БОРОМЛЯНСЬКОЮ СІЛЬСЬКОЮ РАДОЮ (далі – Сільська рада, Відповідач) під час здійснення функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Податковим кодексом України, на 9 сесії сільської ради 9 скликання прийнято рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік». Зазначеним рішенням затверджено Положення про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (Додаток № 1). Відповідно до пункту 6.3 розділу 6 «Пільги зі сплати податку» зазначеного Положення від сплати податку з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості звільняються комунальні підприємства Сільської ради та їх дочірні підприємства, статuti (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями).

За результатами розгляду адміністративною колегією Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) справи № 5/03-72-22 такі дії Сільської ради визнано антиконкурентними діями, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірнім підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції, що є порушенням частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Адміністративна колегія Відділення, розглянувши матеріали справи № 5/03-72-22 про порушення Сільською радою законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання відділу досліджень і розслідувань в Сумській області від 18.01.2024 № 70-03/35-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративною колегією Відділення від 04.10.2022 № 70/96-рп/к розпочато розгляд справи № 5/03-72-22 за ознаками вчинення Сільською радою порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних дій, які полягають у

наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам Сільської ради та їх дочірнім підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції (далі – Справа).

- (2) Листом від 05.10.2022 № 70-02/С-2385 Сільській раді надіслано копію розпорядження про початок розгляду Справи.
- (3) Головою Відділення надіслано Сільській раді вимогу про надання інформації від 18.05.2023 № 70-02/С-1660.
- (4) Сільська рада надіслала Відділенню відповідь листом від 07.06.2023 № 769/02-23 (вх. № 70-01/1351 від 08.06.2023).
- (5) Листом від 22.01.2024 № 70-02/С-169 Сільській раді було направлено копію подання з попередніми висновками у Справі від 18.01.2024 № 70-03/35-П.
- (6) На офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://eastmtv.amcu.gov.ua> 01.02.2024 розміщено інформацію щодо попередніх висновків у Справі, із зазначенням дати, часу і місця розгляду Справи.
- (7) Листом від 05.02.2024 № 287/02-23 (вх. № 70-01/220 від 05.02.2024) Сільська рада надала Відділенню відповідь на подання з попередніми висновками у Справі.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (8) Відповідачем у Справі є Сільська рада. Сільська рада є юридичною особою, ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження юридичної особи за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі - ЄДР) (<https://usr.minjust.gov.ua>): (інформація з обмеженим доступом).
- (9) За організаційно-правовою формою Сільська рада є органом місцевого самоврядування. За даними ЄДР основним видом економічної діяльності Сільської ради є (інформація з обмеженим доступом).
- (10) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Сільська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (11) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (12) Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (13) Сільська рада відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є юридичною особою, наділеною цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (14) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим -

також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.

- (15) Згідно з частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (16) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання у зв'язку з економічною конкуренцією. Цей Закон застосовується до відносин, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію на території України.
- (17) Відповідно до вказаних законодавчих норм реалізація Сільською радою покладених на неї повноважень має здійснюватися з дотриманням вимог чинного законодавства, у тому числі Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (18) Сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Сільської ради із суб'єктами господарювання, які впливають чи можуть вплинути на економічну конкуренцію в територіальних межах Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади.

3. ОПИС РИНКУ, НА ЯКОМУ ВІДБУЛИСЯ АНТИКОНКУРЕНТНІ ДІЇ ВІДПОВІДАЧА

- (19) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону.
- (20) Положеннями пункту 12.4 статті 12 Податкового кодексу України (в редакції, що діяла на час прийняття рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік») (далі – ПКУ) встановлено, що до повноважень сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, щодо податків та зборів належать: встановлення ставок місцевих податків та зборів в межах ставок, визначених цим Кодексом; прийняття рішення про встановлення місцевих податків та зборів, зміну розміру їх ставок, об'єкта оподаткування, порядку справляння чи надання податкових пільг, яке тягне за собою зміну податкових зобов'язань платників податків та яке набирає чинності з початку бюджетного періоду.
- (21) Згідно з пунктом 30.2 статті 30 ПКУ підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.
- (22) Згідно з підпунктом 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів.
- (23) Загальні правові норми щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, закріплені положеннями статті 266 ПКУ.

- (24) Відповідно до підпункту 266.1.1 пункту 266.1 статті 266 ПКУ платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.
- (25) Згідно з підпунктом 266.2.1 пункту 266.2 статті 266 ПКУ об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.
- (26) Згідно з підпунктом «а» підпункту 266.2.2 пункту 266.2 статті 266 ПКУ не є об'єктом оподаткування об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності).
- (27) Підпунктом 266.5.1 пункту 266.5 статті 266 ПКУ врегульовані ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Так, ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує 1,5 відсотка розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.
- (28) Положеннями підпункту 266.4.1 пункту 266.4 статті 266 ПКУ визначені пільги зі сплати податку. Так, база оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи - платника податку, зменшується:
- а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;
 - б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів;
 - в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів.
- Таке зменшення надається один раз за кожний базовий податковий (звітний) період (рік).
- (29) При цьому, згідно з підпунктом 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 ПКУ сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлюють пільги з податку, що сплачується на відповідній території, з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних або юридичних осіб, громадських об'єднань, благодійних організацій, релігійних організацій України, статути (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку, та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями). Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, для фізичних осіб визначаються виходячи з їх майнового стану та рівня доходів. Пільги з податку, що сплачується на відповідній території з об'єктів нежитлової нерухомості, встановлюються залежно від майна, яке є об'єктом оподаткування.
- (30) Положеннями підпункту 266.4.3 пункту 266.4 статті 266 ПКУ визначено, що пільги з податку, передбачені підпунктами 266.4.1 та 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 ПКУ, для фізичних осіб не застосовуються, зокрема, до об'єкта/об'єктів оподаткування, що використовуються їх власниками з метою одержання доходів (здаються в оренду, лізинг, позичку, використовуються у підприємницькій діяльності).

- (31) Тобто, податковим законодавством визначений перелік суб'єктів, яким надаються пільги з податку з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.
- (32) З урахуванням положень статті 266 ПКУ встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для підприємств, установ, організацій, власниками яких є орган місцевого самоврядування, положеннями ПКУ не передбачено.
- (33) Пункт 30.5 статті 30 ПКУ передбачає, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.
- (34) Частиною першою статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.
- (35) Сільською радою під час здійснення функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ПКУ, прийнято рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік», яке вступило в силу з 01.01.2022 (далі – Рішення від 08.07.2021).
- (36) Рішенням від 08.07.2021 затверджено Положення про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (Додаток № 1). Відповідно до пункту 6.3 розділу 6 «Пільги зі сплати податку» зазначеного Положення від сплати податку з об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості звільняються комунальні підприємства Сільської ради та їх дочірні підприємства, *«статуту (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями)»* (мовою оригіналу).
- (37) Таким чином, Сільська рада встановила пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, комунальним підприємствам Сільської ради та їх дочірнім підприємствам в розмірі 100 відсотків від суми податкового зобов'язання за рік.
- (38) Листом від 07.06.2023 № 769/02-23 (вх. від 08.06.2023 № 70-01/1351) (далі – Лист від 07.06.2023) Сільська рада надала перелік комунальних підприємств, що належать до її комунальної власності, які, починаючи з 01.01.2022, були звільнені від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до Рішення від 08.07.2021, а саме: КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ДОБРОБУТ» БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом), далі – КП «ДОБРОБУТ» БСР) та КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «СЕРВІС» БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – (інформація з обмеженим доступом), далі – КП «СЕРВІС» БСР) та перелік видів економічної діяльності, що ними здійснюються.
- (39) В Листі від 07.06.2023 Сільська рада пояснила, що *«метою встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для комунальних підприємств Боромлянської сільської ради та їх дочірнім підприємствам, статуту (положення) яких зареєстровані у встановленому законом порядку та використовуються для забезпечення діяльності, передбаченої такими статутами (положеннями), було зменшення фінансового навантаження та покращення фінансового стану комунальних підприємств «Добробут» та «Сервіс» Боромлянської сільської ради»* (мовою оригіналу).
- (40) Згідно з Листом від 07.06.2023 та за даними ЄДР КП «ДОБРОБУТ» БСР (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)) здійснює

такі види діяльності: забір, очищення та постачання води (основний) (код за КВЕД-2010 36.00); допоміжна діяльність у рослинництві (код за КВЕД-2010 01.61); монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування (код за КВЕД-2010 43.22); покрівельні роботи (код за КВЕД-2010 43.91); інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у (код за КВЕД-2010 43.99); пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення (код за КВЕД-2010 49.31); каналізація, відведення й очищення стічних вод (код за КВЕД-2010 37.00); збирання безпечних відходів (код за КВЕД-2010 38.11); оброблення та видалення безпечних відходів (код за КВЕД-2010 38.21); інша діяльність щодо поводження з відходами (код за КВЕД-2010 39.00), КП «СЕРВІС» БСР (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)) здійснює такі види діяльності: надання ландшафтних послуг (основний) (код за КВЕД-2010 81.30); індивідуальна мистецька діяльність (код за КВЕД-2010 90.03); пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення (код за КВЕД-2010 49.31); допоміжна діяльність у рослинництві (код за КВЕД-2010 01.61); збирання безпечних відходів (код за КВЕД-2010 38.11); оброблення та видалення безпечних відходів (код за КВЕД-2010 38.21); інша діяльність щодо поводження з відходами (код за КВЕД-2010 39.00).

- (41) Слід зазначити, що на території Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади здійснюють свою діяльність суб'єкти господарювання й інших форм власності, крім комунальної власності, які не звільнені від сплати податку на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки, зокрема:

- ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО «БОРОМЛЯНСЬКЕ» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом), одним із видів діяльності якого є допоміжна діяльність у рослинництві (код за КВЕД-2010 01.61);

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОЛГОСП ГІГАНТ» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом), далі – ТОВ «КОЛГОСП ГІГАНТ»), одним із видів діяльності якого є допоміжна діяльність у рослинництві (код за КВЕД-2010 01.61);

- ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ВІК-СВ» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом), далі – ТОВ «ВІК-СВ», серед видів діяльності якого є монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування (код за КВЕД-2010 43.22.), покрівельні роботи (код за КВЕД-2010 43.91), інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у. (код за КВЕД-2010 43.99);

- ТОВАРИСТВО З ДОДАТКОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МАЯК» (ідентифікаційний код юридичної особи (інформація з обмеженим доступом), місцезнаходження: (інформація з обмеженим доступом), одним із видів діяльності якого є допоміжна діяльність у рослинництві (код за КВЕД-2010 01.61).

- (42) Таким чином, на однакових товарних ринках в межах території Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади поряд з підприємствами комунальної власності Сільської ради діють суб'єкти господарювання інших форм власності.

- (43) Отже, Сільська рада прийняла Рішення від 08.07.2021, яким передбачено звільнення від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на території Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади тільки для підприємств, що належать до комунальної власності Сільської ради, в той час як суб'єкти господарювання інших форм власності, що діють з ними на одному ринку, тобто є конкурентами, зобов'язані сплачувати зазначений податок.

- (44) Сільська рада, встановивши Рішенням від 08.07.2021 пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, комунальним підприємствам Сільської ради та їх дочірнім підприємствам, створила останнім привілейоване становище, внаслідок чого приватні та комунальні підприємства, які діють на однакових товарних ринках, не могли конкурувати на рівних умовах.
- (45) Тобто зазначені комунальні підприємства, здобувають переваги не завдяки власним досягненням, а внаслідок дії зовнішніх ринкових факторів, одним із яких є вплив органів місцевого самоврядування.

4. ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (46) Згідно зі статтею 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом.
- (47) Підпунктами 4.1.2 та 4.1.8 пункту 4.1 статті 4 ПКУ передбачено, що податкове законодавство України ґрунтується на таких принципах, зокрема, як рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу та нейтральності оподаткування - установлення податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків.
- (48) Недотримання зазначених принципів призводить до порушення конкуренції та, відповідно, до нездійснення органами місцевого самоврядування заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснення яких є одним із заходів, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму.
- (49) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського кодексу України органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, зокрема, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (50) Відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» державна політика у сфері розвитку економічної конкуренції та обмеження монополізму, здійснення заходів, які сприяють розвитку конкуренції, здійснюється, у тому числі, органами місцевого самоврядування. Частина друга статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає, що органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (51) Відповідно до Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (52) Тобто, виконання органами місцевого самоврядування зобов'язання щодо сприяння розвитку конкуренції та не вчинення будь-яких дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію, здійснюється шляхом створення, відповідно до вимог чинного законодавства, умов, за яких здобуття суб'єктами господарювання переваг над іншими суб'єктами господарювання повинно відбуватися саме завдяки власним досягненням,

внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначити умови обороту товарів на ринку, чим забезпечується змагальність між суб'єктами господарювання, що є головною ознакою конкуренції.

- (53) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо) або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (54) Згідно з абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (55) Під спотворенням конкуренції розуміється настання (можливість настання) таких наслідків, що полягають у зміні об'єктивно існуючих факторів, які обумовлюють (визначають) інтенсивність конкуренції, можливості учасників ринку конкурувати між собою на відповідному ринку.
- (56) Згідно з пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (57) Всупереч нормам статті 20 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» проєкт рішення «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік» на погодження до Відділення не надходив.
- (58) Ураховуючи вищенаведене, за результатами розгляду Справи, на підставі зібраних доказів доведено, що дії Сільської ради, що полягають у прийнятті 9 сесією сільської ради 9 скликання рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік», яким повністю звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки комунальні підприємства БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірні підприємства, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, такої пільги не передбачено, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірнім підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.
- (59) Згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.

- (60) В Листі від 07.06.2023 Сільська рада зазначила, що «період дії рішення 9 сесії 9 скликання Боромлянської сільської ради від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік» в частині ставок і пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, становить з 01.01.2022 по 31.12.2023 включно. В подальшому при розробці проектів рішень Боромлянською сільською радою було опрацьовано та враховано всі зауваження, розроблено та затверджено рішення 21 сесії 09 скликання Боромлянської сільської ради від 24.04.2023 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради» яке набирає чинності з 01.01.2024. Копія даного рішення додається» (мовою оригіналу).
- (61) Пунктом 1.1.2 рішення 21 сесії 09 скликання БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ від 24.04.2023 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради» (далі - Рішення від 24.04.2023) встановлено: «Пільги для фізичних та юридичних осіб, надані відповідно до підпункту 266.4.1 пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України та відповідно до підпункту 266.4.2 пункту 266.4 статті 266 Податкового кодексу України за переліком згідно Додатку 1.2 до даного рішення» (мовою оригіналу).
- (62) В Додатку 1.2 до Рішення від 24.04.2023 відсутні пільги зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для комунальних підприємств та їх дочірніх підприємств комунальної власності Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади.
- (63) Згідно з пунктом 3 Рішення від 24.04.2023, воно набирає чинності з 01.01.2024.
- (64) Таким чином, з 01.01.2024 Сільською радою припинено дії, що полягають у прийнятті Рішення від 08.07.2021, яким повністю звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки комунальні підприємства БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірні підприємства, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, такої пільги не було передбачено.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (65) На подання з попередніми висновками у Справі, надіслане Відповідачу листом Відділення від 22.01.2024 № 70-02/С-169, Сільська рада листом від 05.02.2024 № 287/02-23 (вх. від 05.02.2024 № 70-01/220) надала свої заперечення, з аналізу яких вбачається, що з висновками, викладеними у поданні, Відповідач не згоден.
- (66) Так, Сільська рада стверджує, що у своїй діяльності керується Конституцією України та чинним законодавством. Також вона зазначає, що, приймаючи Рішення від 08.07.2021, вона діяла відповідно до функцій і повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та ПКУ.
- (67) З приводу цього Відділення зауважує наступне.
- (68) Згідно зі статтею 13 Конституції України усі суб'єкти права власності рівні перед законом. Звільняючи власні комунальні підприємства від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, на противагу іншим суб'єктам господарювання, Сільська рада **порушила** цей принцип.
- (69) Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (70) Пунктами 24 та 28 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що до виключної компетенції сільських, селищних, міських рад відноситься, зокрема, встановлення місцевих податків і зборів

відповідно до Податкового кодексу України та прийняття рішень щодо надання відповідно до чинного законодавства пільг по місцевим податкам і зборам, а також земельному податку.

(71) Згідно зі статтею 12 ПКУ:

- встановлення місцевих податків та зборів здійснюється у порядку, визначеному цим Кодексом (підпункт 12.3.1 пункту 12.3 статті 12 ПКУ);

- **не дозволяється сільським, селищним, міським радам та радам об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, встановлювати індивідуальні пільгові ставки місцевих податків та зборів для окремих юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців і фізичних осіб або звільняти їх від сплати таких податків та зборів (підпункт 12.3.7 пункту 12.3 статті 12 ПКУ).**

(72) Згідно з пунктом 30.2 статті 30 ПКУ підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат.

(73) Пункт 30.5 статті 30 ПКУ передбачає, що податкові пільги, порядок та підстави їх надання встановлюються з урахуванням вимог законодавства про захист економічної конкуренції виключно цим Кодексом, рішеннями Верховної Ради Автономної республіки Крим та органів місцевого самоврядування, прийнятими відповідно до цього Кодексу.

(74) Загальні правові норми щодо сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, закріплені положеннями статті 266 ПКУ.

(75) З урахуванням положень статті 266 ПКУ встановлення пільг зі сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, для підприємств, установ, організацій, власниками яких є орган місцевого самоврядування, положеннями ПКУ не передбачено.

(76) Звільняючи власні комунальні підприємства від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, **Сільська рада не дотрималася також принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство України**, зокрема, рівність усіх платників перед законом, недопущення будь-яких проявів податкової дискримінації - забезпечення однакового підходу до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної, релігійної приналежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу та нейтральність оподаткування - установа податків та зборів у спосіб, який не впливає на збільшення або зменшення конкурентоздатності платника податків (підпункти 4.1.2 та 4.1.8 пункту 4.1 статті 4 ПКУ).

(77) Крім того, Сільська рада не погоджується з висновком Відділення, що КП «ДОБРОБУТ» БСР (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом) і КП «СЕРВІС» БСР (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом) здійснюють ті ж види діяльності, що і суб'єкти господарювання приватної форми власності, які діють на території Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади, зокрема, ФГ «БОРОМЛЯНСЬКЕ» (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)), ТОВ «КОЛГОСП ГІГАНТ» (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)), ТОВ «ВІК-СВ» (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)), ТДВ «МАЯК» (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)), беручи при цьому до уваги лише основний вид діяльності кожного з цих суб'єктів, вказаний в ЄДР.

(78) З цього приводу Відділення зауважує, що перелік видів економічної діяльності, які здійснюються комунальними підприємствами Сільської ради, надала сама Сільська рада

листом від 07.06.2023 № 769/02-23 (вх. № 70-01/1351 від 08.06.2023) на вимогу голови Відділення про надання інформації від 18.05.2023 № 70-02/С-1660, а саме: збір, очищення та постачання води; допоміжна діяльність у рослинництві; монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування; покрівельні роботи; інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.; пасажирський наземний транспорт міського та приміського сполучення; каналізація, відведення й очищення стічних вод; збирання безпечних відходів; оброблення та видалення безпечних відходів; інша діяльність щодо поводження з відходами; надання ландшафтних послуг; індивідуальна мистецька діяльність.

- (79) Окремі з перелічених видів економічної діяльності здійснюють і підприємства приватної форми власності, які діють на території Боромлянської сільської об'єднаної територіальної громади.
- (80) Необхідно зазначити, що дані до ЄДР щодо здійснення суб'єктом господарювання тих чи інших видів економічної діяльності вносяться на підставі інформації та документів, поданих самим суб'єктом господарювання.
- (81) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» якщо документи та відомості, що підлягають внесенню до Єдиного державного реєстру, внесені до нього, такі документи та відомості вважаються достовірними і можуть бути використані у спорі з третьою особою.
- (82) Внесення суб'єктами господарювання в ЄДР відповідних видів економічної діяльності згідно з діючим КВЕД-2010 свідчить про те, що такий суб'єкт господарювання або вже здійснює відповідну економічну діяльність або має намір нею займатися. Останнє залежить від стану того чи іншого товарного ринку, в тому числі, від умов конкуренції на ринку, створених рішеннями органів влади, органів місцевого самоврядування.
- (83) Абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, визнаються надання окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (84) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (85) Отже, нормами законодавства про захист економічної конкуренції не допускається негативний вплив органів місцевого самоврядування чи інших адміністративних інституцій на конкуренцію.
- (86) При цьому варто зазначити, що встановлення органами Антимонопольного комітету України факту завдання шкоди конкуренції такими антиконкурентними діями (бездіяльністю) не є необхідним.
- (87) Достатнім є високий ступінь імовірності настання антиконкурентних наслідків за результатами конкретних управлінських рішень, дій (бездіяльності) органів місцевого самоврядування.
- (88) Така правова позиція викладена у постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 09.12.2021 у справі № 904/4538/21, у якій, зокрема, зазначено, що відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про

захист економічної конкуренції» сама можливість настання негативних наслідків для конкуренції є достатньою умовою визнання дій, передбачених частинами першою та другою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

- (89) Близька за змістом правова позиція викладена у постановах Верховного Суду від 17.08.2021 у справі №904/4062/20 та у постанові від 26.05.2020 у справі №920/768/19.
- (90) Отже, зміст наданих Сільською радою заперечень не спростовує висновків Відділення щодо наявності антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування у діях Відповідача під час прийняття Рішення від 08.07.2021, яким повністю звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки комунальні підприємства БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірні підприємства, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, такої пільги не було передбачено.

6. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ

- (91) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а запереченнями Відповідача не спростовується висновок Відділення про те, що дії БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ, які полягають у прийнятті 9 сесією сільської ради 9 скликання рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік», яким повністю звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки комунальні підприємства БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірні підприємства, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, такої пільги не передбачено, є антиконкурентними діями, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірнім підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.
- (92) Такі дії Відповідача заборонені відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 7, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 та пунктом 23 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 №5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 №169-р) (із змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що БОРОМЛЯНСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА (ідентифікаційний код юридичної особи - (інформація з обмеженим доступом)), своїми діями, які полягали у прийнятті 9 сесією сільської ради 9 скликання рішення від 08.07.2021 «Про встановлення місцевих податків і зборів на території Боромлянської сільської ради на 2022 рік», яким повністю звільнено від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки комунальні підприємства БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірні підприємства, тоді як для підприємств іншої форми власності, які діють на однакових товарних ринках, такої пільги не передбачено, вчинила порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 3

статті 50, абзацом сьомим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які полягають у наданні групам суб'єктів господарювання (комунальним підприємствам БОРОМЛЯНСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ та їх дочірнім підприємствам) пільг, які ставлять їх у привілейоване становище стосовно конкурентів, що могло призвести до спотворення конкуренції.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК